

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 680
van **ROBRECHT BOTHUYNE**
datum: 28 mei 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Aandeel elektriciteits- en aardgasfactuur in het huishoudbudget - Aanbevelingen CREG

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) voerde in november 2019 een studie uit over het aandeel van de elektriciteits- en aardgasfactuur in het budget van de Belgische huishoudens in 2018. Op basis van die gevoerde studie formuleert de CREG twee aanbevelingen:

- indicatoren van energiearmoede ontwikkelen om te evalueren hoeveel huishoudens in een situatie van energiearmoede verkeren, zoals vereist door de Europese Unie;
- de steun versterken voor de huishoudens die het zwaarst zijn getroffen.

1. Wat is de reactie van de minister op de twee aanbevelingen van de CREG?
2. Op welke manier zal zij erop ingaan? Wat is het budget en wat is de timing?
3. Hoe zal de minister de stakeholders hierbij betrekken?
4. Zijn hierover al gesprekken met haar federale collega's? Zo ja, wat zijn de uitkomsten daarvan?

ANTWOORD

op vraag nr. 680 van 28 mei 2020

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. De studie van de CREG heeft als verdienste dat ze cijfermatig voor de periode van 2007 tot en met 2018 de evolutie van het aandeel dat de elektriciteits- en aardgasfactuur vertegenwoordigt in het budget van de Belgische huishoudens. Dit aandeel varieert sterk met het profiel van het huishouden. De studie stelt ook vast dat momenteel noch België, noch de Europese Unie een precieze definitie heeft van energiearmoede. Er is ook geen unieke Europese of Belgische indicator die het mogelijk maakt de energiearmoede te meten.

Op basis van een vaak gebruikte (maar niet officiële) indicator die stelt dat er sprake is van energiearmoede als een Belgisch huishouden meer dan 10% van het netto-inkomen dat beschikbaar is na aftrek van de huisvestingskost aan de elektriciteits- en aardgasfactuur besteedt, wordt geraamd dat 20 tot 30% van de alleenstaanden, 40 tot 50% van de eenoudergezinnen, 6 tot 10% van de huishoudens met twee volwassenen en twee kinderen ten laste en 2% van de huishoudens met twee volwassenen zonder kinderen ten laste, met energiearmoede werden geconfronteerd in 2018. Er zijn geen afzonderlijke cijfers over Vlaanderen in de CREG studie, dit had de studie interessanter gemaakt.

Op basis van de uitgevoerde studie worden twee aanbevelingen geformuleerd:

- 1) indicatoren van energiearmoede ontwikkelen om te evalueren hoeveel huishoudens in een situatie van energiearmoede verkeren, zoals vereist door de Europese Unie;
- 2) de steun versterken voor de huishoudens die het zwaarst zijn getroffen.

Ik onthaal beide aanbevelingen positief en voeg daar graag meteen aan toe dat het Vlaamse Gewest hier al heel wat initiatieven heeft genomen en dat er ook bijkomende acties op de planning staan (zie verder). Ik verwijs ook naar het recent gepubliceerde rapport 'Member State Reports on Energy Poverty 2019' van het EU Energy Poverty Observatory (juni 2020). Daaruit blijkt dat ons land voor de vijf sleutelindicatoren gevoelig beter scoort dan het EU-gemiddelde. In het beschrijvende luik wordt ook vermeld dat België één van de actiefste landen is op het vlak van onderzoek, beleid en maatregelen in de strijd tegen energiearmoede.

2. Naast de jaarlijkse Energiearmoedebaremeter van de Koning Boudewijnstichting, geeft de evolutie van de sociale statistieken die de VREG jaarlijks verzamelt een goed beeld op energiearmoede. Deze set van indicatoren is aangepast aan de Vlaamse context en meet ook de impact van een aantal beleidsmaatregelen, zoals de bescherming tegen afsluiting en het gebruik van de budgetmeters. De statistieken die de VREG jaarlijks publiceert in zijn 'Sociaal Rapport', geven onder andere de evolutie weer van een aantal indicatoren die verband houden met de in de regelgeving voorziene stappen in de beschermingsprocedure tegen afsluiting van levering van elektriciteit en aardgas. Op Europees niveau streeft ook het EU Energy Poverty Observatory naar een uniforme indicator, die als voornaamste meerwaarde kan hebben dat de situatie tussen de lidstaten onderling kan worden vergeleken. Ik voorzie geen bijkomende indicatoren voor energiearmoede, gelet op de verdiensten van de huidige set.

Zoals gevraagd vanuit de Europese Commissie, heeft Vlaanderen in het Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (NEKP) indicatoren en een raming van het aantal huishoudens in energiearmoede opgenomen.

Daarnaast, en nog veel belangrijker, zijn er ook bijkomende beleidsmaatregelen opgenomen. Voor de details verwijs ik naar het NEKP en VEKP, maar ik geef hier graag de belangrijkste maatregelen mee.

Tegen uiterlijk 2022 worden alle klassieke budgetmeters vervangen door digitale budgetmeters die toelaten proactiever hulp en begeleiding te bieden waardoor schuldopbouw wordt geremd. De sociale openbaredienstverplichtingen die klanten beschermen tegen afsluiting worden naar aanleiding hiervan geoptimaliseerd zodat nog proactiever kan worden gewerkt aan het vermijden van de opbouw van energieschulden. Een traject met FLUVIUS, de VREG, de VVSG en diverse armoedeorganisaties is daarvoor lopend.

Ik heb een eerste call voor het rollend noodkoopfonds gelanceerd waarmee OCMW's vanaf dit najaar aan kwetsbare eigenaars leningen tot 25.000 euro met uitgestelde terugbetaling zullen verstrekken (budget van 15,5 miljoen euro). Daarnaast blijft de renteloze energielening van 15.000 euro voor kwetsbare gezinnen via de Energiehuizen ook beschikbaar. Er lopen ook nog tot eind 2021 vijf projecten met energieconsulenten energiearmoede.

Zoals voorzien in het Regeerakkoord bereid ik ook met mijn collega voor Wonen een ééngemaakte woningrenovatiepremie voor, waarbij ook mogelijkheden zullen worden voorzien om kwetsbare gezinnen gericht en meer op maat van hun behoeften te ondersteunen.

De sociale maximumprijzen voor elektriciteit en aardgas blijven op het vlak van betaalbaarheid van de energiefacturen het centrale instrument dat echt een verschil maakt. Hoewel dit federale materie betreft, heb ik de afgelopen maanden hierover meerdere brieven geschreven naar federale collega Muylle. Op mijn vraag om de berekening van deze tarieven driemaandelijks in de plaats van zesmaandelijks te doen, is inmiddels positief geantwoord. Vanaf 1 juli gebeurt de update om de drie maanden, waardoor in een periode van dalende prijzen deze daling zich sneller vertaalt in het sociale tarief.

3. Voor elk van de vermelde initiatieven en voor de evaluatie ervan worden relevante stakeholders uit de armoedesector betrokken. Dat gebeurt zowel via structureel overleg als ad-hoc.
4. Verwijzend naar mijn antwoord op de tweede vraag en mijn recente contacten, zal ik op korte termijn geen bijkomende gesprekken starten met mijn federale collega's.